

SYSTEM FOR ARBEID MED ELEVENS PSYKOSOSIALE MILJØ PÅ ELVETUN SKOLE

OPPLÆRINGS- LOVEN:

Alle elever har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

UTDRAG AV OPPLÆRINGSLOVEN

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring

9 A-3. Nulltoleranse og systematisk arbeid

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort.

§ 9 A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

§ 9 A-8. Elevdeltaking i arbeidet med skolemiljøet

Elevane skal få ta del i planlegginga og gjennomføringa av arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø.

9 A-9. Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 og om høvet til å melde saka til Fylkesmannen etter § 9 A-6.

Dersom skolen finn ut at noko ved skolemiljøet kan skade helsa til elevane, skal elevane og foreldra snarast mogleg varslast om det.

Samarbeidsutvalet, skoleutvalet, skolemiljøutvalet, elevrådet og foreldra skal haldast informerte om alt som er viktig for skolemiljøet, og så tidleg som mogleg takast med i arbeidet med skolemiljøtiltak. Dei har rett til innsyn i all dokumentasjon som gjeld det systematiske arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø, og har rett til å uttale seg og komme med framlegg i alle saker som er viktige for skolemiljøet.

MÅL:

Målet for vårt skolemiljø er at alle elever skal oppleve det som trygt og godt. Skolen har nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Definisjoner:

Med mobbing forstår vi psykisk og/eller fysisk vold mot et offer, utført av enkeltpersoner eller grupper. Mobbing forutsetter et ujevnt styrkeforhold mellom offer og plager, og episodene gjentas over tid. (Roland og Sørensen Vaaland)

Krenkelser kan ta mange former

- Uthengning
- Baksnakking og spredning av løgner
- Vold og fysiske overgrep
- Ødelegging og stjeling av ting
- Trusler og tulletrusler
- Ironi, sarkasmer
- Stemmeleie og herming
- Kroppsspråk, negative blikk
- Slutte å prate når en elev kommer til
- Kallenavn som er negativt ment.
- Kjefting. Gi ordre. Bestemme.
- Stadig negative omtale, kommentarer og erting
- Systematisk avvising eller stryking av en som internettvenn.
- Varianter av utestenging: Blir ikke ringt til eller kontaktet, mens alle andre samles.

Trakassering:

Gjentatte krenkelser eller flere ulike krenkelser som rammer samme person/gruppe over tid kalles også trakassering.

Rasisme:

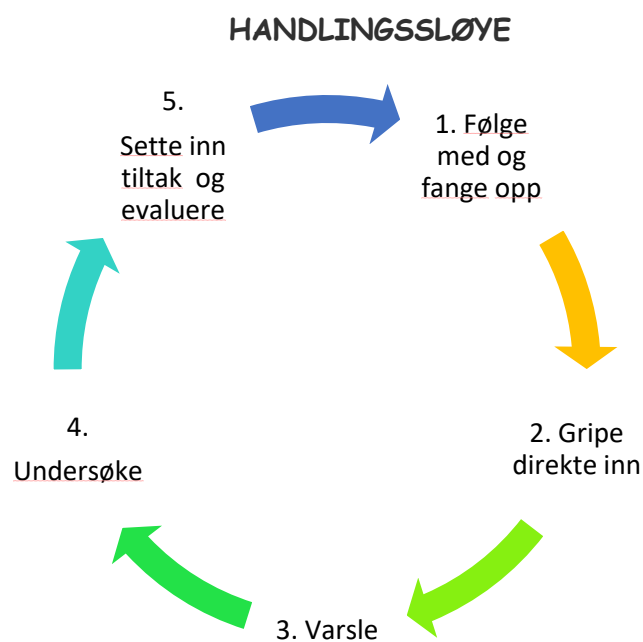
En form for krenkelse knyttet mot etnisk bakgrunn, hudfarge eller nasjonal tilhørighet. Å hevde holdningen og teorien om at noen mennesker er mindreverdige på grunn av deres tilhørighet, er også rasisme, selv om det ikke foregår personlig trakassering.

Diskriminering:

Systematisk dårligere behandling av enkeltpersoner eller grupperinger til fordel for andre.

Både trakassering, mobbing, rasisme og diskriminering er alt sammen krenkelser i lovens forstand.

SKOLENS AKTIVITETSPLIKT

1) FØLGE MED

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeier i alvorlige tilfeller.

Vi kan oppdage at elever ikke har det bra ved at:

- vi snakker med elevene
- de ansatte ser noe eller fanger opp noe i samtaler med andre elever
- foreldre som tar kontakt fordi de melder fra om det har skjedd noe på skolen.

- eleven forteller om mistriivsel
- endringer i atferd hos elever, eller endringer i klasse- eller skolemiljøet.
- noen elever blir stille og trekker seg tilbake i lek eller deltar ikke i lek og aktiviteter, mens andre trer tydelig fram og gir beskjed når ting blir vanskelige.
- endringer i klasser kan være mer bråk og uro, endringer sosialt og hvilke barn som leker samme

2) GRIPE INN

Hvis en som ansatt i skolen overhører for eksempel hatytringer eller observerer mer indirekte krenkelser som utestenging, isolering og baksnakking, skal den gripe inn umiddelbart og stoppe situasjonen. Det kan for eksempel dreie seg om å stanse en slåsskamp eller annen fysisk krenkelse, om å stanse en utfrysningssituasjon eller stanse og irettesette elever som kaller andre stygge ting. Plikten til å gripe inn er begrenset til inngrep som er mulige å gjennomføre. Det betyr at ansatte ikke skal stå i fare for å skade seg selv eller krenke noen av elevene for å stanse situasjonen, med mindre det er nødrett eller nødverge.

3) VARSLE

Alle som jobber på skolen skal varsle rektor hvis de ser eller mistenker at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

Det skal være lav terskel for hva som skaper mistanke til at en elev ikke har det bra på skolen. Plikten til å varsle rektor gjelder for all mistanke. Det kan for eksempel:

- basere seg på observasjoner av elevene
- tilbakemeldinger i undersøkelser
- beskjeder fra foreldre eller medelever
- aktivitet i sosiale medier.
- at en elev sier fra at han eller hun ikke trives på skolen

Hvor raskt en sak skal varsles til rektor, må vurderes fra sak til sak.

Alvorlige saker skal varsles straks. Andre saker kan det være forsvarlig å vente litt lenger med, for eksempel til slutten av skoledagen eller til ukentlige oppsummeringer.

Vedlagte varslingskjema skal brukes.

4) UNDERSØKELSE

Plikten til å undersøke betyr at skolen skal undersøke **elevens** opplevelse av skolemiljøet.

Hvis noen som jobber i skolen ser eller mistenker at en elev ikke har det trygt og godt, skal de undersøke saken med en gang. Plikten til å undersøke har like lav terskel som plikten til å varsle. Hvis elever selv sier ifra om at de ikke har det bra, skal skolen alltid undersøke saken nærmere. Det er helt nødvendig for å kunne sette inn gode, egnede tiltak. Hvor grundige undersøkelsen skal være gang er avhengig av skjønn, formålet med undersøkelsene og hvilken situasjon man står ovenfor i hvert enkelt tilfelle.

Skolen skal sørge for elevenes medvirkning når de undersøker saker. Dette skal gjøres ved at involverte elever blir hørt, og barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i skolens arbeid

5) SETTE INN TILTAK

- Skolen har plikt til å
  - sette inn egnede tiltak for alle elever som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, uansett årsak
  - følge opp tiltakene
  - evaluere virkningen av tiltakene
  - legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig

Det er utarbeidet mal for aktivitetsplan. I aktivitetsplan skal det settes mål for arbeidet, hvilke tiltak som skal settes inn, angis tidsperiode, ansvarlig for oppfølging og tidspunkt for evaluering.

ELEVDELTADELSE I ARBEIDET MED SKOLEMILJØET

Alle klassene på Elvetun velger to representanter til elevrådet. Elevrepresentantene møtes både i trinngrupper og i møter hvor det er representanter fra alle klassene. Det settes opp møteplan, og elevmiljø og trivsel er tema på hvert møte.

Elevene er aktive deltakere i trivselslederprogrammet som aktivitører ute i friminuttene. De er med sammen med en voksen og planlegger aktiviteter og de deltar på kurs i programmet.

På elevsamtaler brukes ikke-anonym mobbeundersøkelse utarbeidet av Læringsmiljøsentret. Disse brukes som ei kartlegging av elevmiljøet, og drøftes i lærerteam og i elevgruppene.

Resultat av elevundersøkelsen presenteres for elevrådet for 7.-10. trinn.

Elevrådet velger to medlemmer til skolens samarbeidsutvalg og fire medlemmer til skolemiljøutvalget.

INFORMASJONSPLIKT OG RETT TIL Å UTTALE SEG

Ved skolestart informeres skolens personale om § 9A og det systematiske arbeidet for et trygt og godt skolemiljø. Det gis også informasjon til renholdere og uteseksjon om deres plikt til å følge med, gripe inn og varsle rektor dersom de ser elever som blir krenket.

Foresatte blir får skriftlig informasjon om rettigheter i 9A og om aktivitetsplikten. Dette skal også være tema på klasseforeldremøter.

Skolen har FAU hvor alle klassekontaktene er medlemmer. Foreldrerådets årsmøte velger medlemmer til skolens samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalget.

Rektor deltar på møter i FAU hvor skolemiljø er tema. Resultat fra elevundersøkelsen presenteres i FAU. Resultatene er utgangspunkt for drøfting og evaluering av elevmiljøet.

I skolemiljøutvalget presenteres og drøftes elevundersøkelsen etter at personale, elever og FAU er blitt gjort kjent med resultatene. I utvalget drøftes områder som det er viktig å arbeide spesielt med i skolemiljøet. Utvalget orienteres om tiltak i arbeid med elevmiljøet.

ÅRSHJUL

Måned	Aktivitet	Ansvar
August	<ul style="list-style-type: none"> • Skolen system for arbeide med elevenes psykososiale miljø gjennomgås med hele personalet ved skolestart • Systemet gjennomgås med andre arbeidstakere som er på skolen bla renholdere og uteseksjon • Ordensreglement og system gås gjennom i alle klasser. Klassene lager egne klasseregler • Det sendes ut informasjon til elever og foresatte 	<p>Rektor</p> <p>Rektor</p> <p>Kontaktlærer</p> <p>Rektor</p>
September	<ul style="list-style-type: none"> • Nominasjon og utvelgelse av trivselsledere • Det velges elevrådsrepresentanter fra alle klassetrinn • Elevråd konstitueres • Det holdes klasseforeldremøter hvor klassemiljø og system for elevenes psykososiale miljø er tema 	<p>Kontaktlærere og ansvarlig for trivselsleder-ordninga</p> <p>Kontaktlærere</p> <p>Elevrådskontakt</p> <p>Kontaktlærer</p>
Oktober	<ul style="list-style-type: none"> • Frist for gjennomføring av elevsamtaler uke 40. Skjema for ikke-anonym mobbeundersøkelse 	<p>Kontaktlærer</p>

	<p>fra Læringsmiljø-senteret brukes</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årsmøte i foreldrerådet med valg av representanter til skolemiljøutvalg(SMU) og samarbeidsutvalg(SU) • Elevundersøkelsen gjennomføres 	<p>Rektor/ FAU-leder</p> <p>Rektor</p>
November	<ul style="list-style-type: none"> • Utviklingssamtaler gjennomføres innen uke 42 • Resultat av elevundersøkelsen presenteres i elevråd, personalmøte og FAU • Møte i SMU 	<p>Kontaktlærer</p> <p>Rektor og kontaktlærere</p> <p>Rektor</p>
Desember	<ul style="list-style-type: none"> • Felles julegrøt for alle elever 	<p>Rektor/FAU</p>
Februar/mars	<ul style="list-style-type: none"> • Foreldremøter • Elevsamtaler frist uke 10, ikke-anonymt skjema brukes • Møte i SMU 	<p>Kontaktlærer</p> <p>Rektor</p>
April	<ul style="list-style-type: none"> • Utviklingssamtaler inne uke 18 	<p>Kontaktlærer</p>
Mai	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluering og rullering av system for elevenes psykososiale miljø • Møte i SMU 	<p>Rektor</p> <p>Rektor</p>

Dyrøy kommune
Elvetun skole

Meldeskjema

om bekymring for elevens psykososiale skolemiljø

Elevers navn:		Fødselsdato:	Elevers klasse:
Elevers navn		Fødselsdato	Klasse
Bekymringen meldes til:	Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.		
Bekymringen meldes av: <i>(elev, medelev, foresatte, andre)</i>	Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.		
Dato for meldingen:	Meldingsdato		
Hva dreier bekymringen seg om? (mobbing, vold, rasisme, diskriminering, utestenging)			
Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.			
Hvordan ble bekymringen oppdaget?			
Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.			
Andre observasjoner:			
Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.			

Dyrøy kommune
Elvetun skole

AKTIVITETSPLAN

Navn:

Hvilket problem skal løses?

Målsetting:

Tiltak	Gjennomførings- periode	Ansvar	Evaluering

Skolens prosedyrer når mobbing er meldt eller avdekket:

HVA	HVORDAN	HVEM
<p>Individuell samtale med mobbeoffer</p>	<p>Starte samtalen med å si at man vet at eleven blir mobbet. Gi eleven støtte. La eleven fortelle uten press.</p> <p><u>Kartlegge:</u> Hva har skjedd, hvem mobber, hvor ofte skjer mobbingen, hvor skjer dette, hvordan foregår mobbingen?</p> <p>Samtalen dokumenteres skriftlig</p>	<p>Kontaktlærer og rektor</p>
<p>Individuell samtale med mobber/mobberne, en om gangen. Dersom det er flere, må disse ikke få anledning til å snakke med hverandre.</p>	<p>Klargjøre at man vet om mobbingen. Lytt - ikke gå inn i diskusjon! Alvoret tydeliggjøres</p> <p>Viktige momenter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vi aksepterer ikke mobbing ved vår skole 2. Videre utvikling vil bli fulgt nøye 3. Negative konsekvenser dersom mobbingen ikke opphører. 4. Gjenta at mobbingen skal ta slutt umiddelbart. <p>Samtalen dokumenteres skriftlig</p>	<p>Kontaktlærer og rektor</p>

<p>Foreldre/foresatte til den som blir mobbet kontaktes</p>	<p>Informere om hva som er gjort og skal gjøres. Spørre hvordan de oppfatter situasjonen. Gi støtte. Markere at skolen har regien.</p> <p>Det vurderes i hvert enkelt tilfelle om foreldre/foresatte skal ha en aktiv rolle.</p> <p>Det avklares hva som skal sies til mobberens/mobbernes foreldre.</p> <p>Samtalen dokumenteres skriftlig</p>	<p>Kontaktlærer</p>
<p>Foreldre/foresatte til den/de som mobber kontaktes.</p>	<p>Informere om samtalene med elevene. Være ivaretagende, men tydelig på at mobbingen ikke blir akseptert. Be foreldrene snakke alvorlig med sine barn og følge dem opp.</p> <p>Det vurderes i hvert enkelt tilfelle om foreldre/foresatte skal ha en aktiv rolle.</p> <p>Samtalen dokumenteres skriftlig</p>	<p>Kontaktlærer</p>
<p>Oppfølgingsamtaler med mobberen/mobberne. Individuelle samtaler gjennomføres fortløpende.</p>	<p>Foretas i løpet av kort tid (maks tre dager)</p> <p>Har mobbingen opphørt?</p> <p>Foreldre/foresatte informeres om utfallet av samtalen.</p> <p>Samtalen dokumenteres skriftlig</p>	<p>Aktivitetsplan avklarer hvem som deltar</p>
<p>Oppfølgingsamtaler med den som blir mobbet</p>	<p>Foretas i løpet av kort tid (maks tre dager)</p> <p>Har mobbingen opphørt?</p> <p>Foreldre/foresatte informeres om utfallet av samtalen.</p> <p>Samtalen dokumenteres skriftlig</p>	<p>Aktivitetsplan avklarer hvem som deltar</p>

Informasjon til rektor		Kontaktlærer
<p>Evalueringsamtaler med den som har blitt mobbet og mobberen/mobberne.</p> <p>Samtale i klassen</p>	<p>Separate samtaler</p> <p>Samtalene dokumenteres skriftlig</p> <p>Vurderes</p>	Kontaktlærer og rektor
Hvis mobbingen ikke tar slutt	<p>Nye samtaler med mobber/mobberne og foresatte</p> <p>Sanksjoner, § 4 i skolens ordensreglement</p> <p>Samtalene dokumenteres skriftlig</p>	Kontaktlærer og rektor
Oppfølgingssamtaler med mobbeoffer og mobber	Samtalene skriftliggjøres	Kontaktlærer og rektor